

ressò mont-roigenc

LES MONT-ROGENQUES. UNES EXQUISIDES CASES DE BARCELONA

Martí Rom
www.martirom.cat

01-02-2025

A l'article anterior "Els altres Mont-roig"¹ comentava que a Barcelona hi ha un carrer dit Mont-roig.

És un carrer d'uns cent metres que hi ha a tocar de la plaça Lesseps, a ponent, sota la Ronda del general Mitre i en direcció a la mar. L'origen del carrer de Mont-roig, a Barcelona, el trobem en la urbanització d'aquesta zona el 1850. Llavors prengué el nom de carrer de la Concòrdia. Era a l'antic barri del Putxet i el Farró (ara Sant Gervasi), el primer al nord i el segon al sud.

El 1897 es va produir la incorporació a la ciutat de Barcelona dels municipis veïns de Gràcia, Sant Martí de Provençals, Sant Andreu del Palomar, Sant Gervasi de Cassoles i les Corts. Posteriorment, seguirien Horta (1904) i Sarrià (1921).

Aleshores, va resultar que hi havia un altre carrer, dit de la Concòrdia, al Poble Sec. Finalment, el 1907, el del Putxet i el Farró, va rebre el nom de carrer de Mont-roig. Per què el 1907 li van posar aquest nom? Casualment, el 1907 fou quan es va produir aquell tràgic accident de tren al pont de la riera de Riudecanyes, el 25 de novembre². Vèiem que en el text "Els altres Mont-roig" es comentava que aquest fet també va dur a dedicar un altre carrer a Mont-roig, ara a La Corunya. Deuria succeir igual a Barcelona.

El carrer de Mont-roig forma part, concretament, de l'antic barri del Farró (Sant Gervasi), per sota del més conegut com a Putxet; els separa la Ronda del General Mitre. El barri es configura principalment pels carrers de Saragossa i de Vallirana. El nom ve del propietari Silvestre Farró que fou qui primer va edificar algunes cases. Eren cases baixes amb patis interiors. Sovint eren llocs d'estiueig de barcelonins que vivien a Ciutat Vella.

Per allò de les cireres, que unes et porten a d'altres, vaig trobar un *blog* a Internet³ que parlava que "al carrer Mont-roig hi ha dues cases bessones d'una bellesa discreta i elegant... En diuen les mont-rogenques..." (23 de març de 2023). Mont-rogenques!!!

El títol de l'article era prou atractiu: "Mercè Rodoreda inspira la remodelació de dues cases del carrer Mont-roig". El firma Araceli Vilarrasa.

¹ Publicat l'1 d'octubre de 2024.

² Vegeu el llibre "Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat" de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 482.

³ *Blog* "Finestres del Farró" (<https://finestresdelfarro.blogspot.com/2023/03/>)

Explica, apassionadament, que en el núm. 7, hi ha aquestes dues cases bessones que han estat restaurades, magníficament, pels arquitectes Ignasi Fontcuberta i Guillem Vilalta de la cooperativa Estudi Biga⁴. Diu que, aquests, s’han inspirat en textos de Mercè Rodoreda. Dels espais propers on hi va viure la infantesa i joventut. Conserven l’essència de “viure a Sant Gervasi”.

El text que descriu aquestes cases i l’entrevista amb un dels seus arquitectes, Guillem Vilalta, captiva, sedueix, et du en un exquisit recorregut per la seva història i els seus referents. “Així que vaig entrar a la casa em va fascinar la llum. Una llum suau que arriba des d’una gran claraboia oberta al sostre del terrat, al mig de la casa, i que li dona un cert aire de somni. Vaig pensar que a la Rodoreda li agradaria molt. També vaig pensar que potser s’assemblava més al que imaginem en llegir les seves novel·les que a la fosca i humida realitat de la casa on ella va viure”.

Guillem Vilalta: “Les vam trobar casualment, mig abandonades. Era una construcció d’un modernisme auster, amb dos habitatges de planta i pis. Sabem que a principis del segle XIX això eren dues “cases de cos”, d’una sola planta i de 4 metres d’amplada cadascuna. Tenien dues portes d’entrada al carrer Mont-roig... Eren cases d’una sola

⁴ “Estudi Biga: cuando la arquitectura y la arqueología se dan la mano” .
(<https://ccmagazine.es/es/estudi-biga-cuando-la-arquitectura-y-la-arqueologia-se-dan-la-mano/>).

planta i s'hi va afegir un pis... En aquell temps això eren tot camps i la casa responia a una típica casa rural de Sant Gervasi. A principis del segle XX hi va haver una reforma molt important i es van unificar les dues cases, van fer el jardí comú i van aixecar la torratxa...”.

Continua Aracelio Vilarrasa: “Quan entrem a la galeria es fa molt evident el paper de l’obra de la Mercè Rodoreda... Els vidres de colors, les fruites dels estucats de les parets, el mateix ús de la galeria com a espai intermedi entre el dins i el fora, evoca tendrament les cases recreades en el món *rodoredià*. Potser no la gran casa dels Valldaura de Mirall trencat, però si les petites cases on vivia Aloma, tan propera a la mateixa Mercè, o bé on hi va passar la seva infància l’Eugeni de Jardí vora el mar. La casa de baix agafa tota la planta baixa deixant una part a l’altra casa per sortir al jardí i la casa de dalt fa al revés. Es conserven el jardí, el terrat i la torratxa com a espais comunitaris als qual s’hi s’accedeix des de cadascun dels habitatges...”.

M’agrada, m’emociona, saber que aquestes dues cases singulars són conegudes per “les mont-rogenques”. A aquell referent dels espais viscuts per la Mercè Rodoreda segur que cal afegir-hi, en l’ànim dels arquitectes (i de Guillem Vilalta, que hi viu amb la seva germana), el del nom del nostre poble, del carrer on estan, del Mont-roig mental de Joan Miró. Un espai d’origen rural, de les llavors rodalies de la gran ciutat, i ara un indret de considerable tranquil·litat en mig de la gran ciutat.

(Fotografies: José Hevia)